

Declarația Comitetului de Miniștri privind necesitatea de a proteja confidențialitatea copiilor în mediul digital

*(Adoptat de Comitetul de Miniștri la 28 aprilie 2021
la cea de-a 1402-a ședință a viceministrilor)*

Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei,

Reafirmând că toți copiii din statele membre ale Consiliului Europei au dreptul să se bucure de întreaga gamă a drepturilor omului consacrate în Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile copilului și Convenția pentru protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale (STE nr. 5, denumită în continuare Convenție) și protocoalele acestora și că aceste drepturi ar trebui să fie pe deplin respectate, protejate și îndeplinite, atât offline, cât și online, într-un mediu de globalizare și conexiune politică, economică și culturală fără precedent;

Subliniind importanța promovării și implementării, pentru statele lor părți, a convențiilor relevante ale Consiliului Europei, precum Convenția pentru protecția persoanelor în ceea ce privește prelucrarea automată a datelor cu caracter personal (STE nr. 108) și Protocolul său de modificare (CETS nr. 223, denumită în mod obișnuit „Convenția 108+”), Convenția privind criminalitatea informatică (STE nr. 185) și Protocolul său adițional privind incriminarea actelor de natură rasistă și xenofobă comise prin intermediul sistemelor informatice (STE nr. 189), Convenția privind protecția copiilor împotriva exploatării și abuzurilor sexuale (CETS nr. 201) și luând în considerare recomandările, rezoluțiile și declarațiile Comitetului Miniștrilor și ale Adunării Parlamentare a Consiliului Europei care vizează promovarea și protejarea drepturilor copilului în mediul digital;

Ținând cont de Strategia Consiliului Europei pentru Drepturile Copilului (2016-2021), care a identificat drepturile copilului în mediul digital drept unul dintre domeniile sale prioritare și Strategia de guvernare a internetului al Consiliului Europei (2016-2019), conform căruia internetul ar trebui să fie un mediu sigur, deschis, gratuit și care să fie accesibil tuturor copiilor, fără discriminare;

Conștient de faptul că, deși tehnologiile informației și comunicării (TIC) sunt un instrument important în viața copiilor, care oferă numeroase oportunități pentru bunăstarea lor și pentru a se bucura de drepturile omului, utilizarea acestor tehnologii poate genera în același timp riscuri;

Reafirmând că, în toate acțiunile care privesc copiii în contextul mediului digital, interesul superior al copilului va fi o considerație primordială, alături de asigurarea bucurării depline a drepturilor copilului, inclusiv a drepturilor la viața privată și libertatea de exprimare, opinie și informație;

Subliniind necesitatea, în conformitate cu articolul 8 din Convenție, de a respecta dreptul copilului la viața privată și de familie în mediul digital, care include dreptul la autodeterminare informațională și la protecția datelor și comunicărilor personale, ca riscuri la confidențialitatea copiilor, care pot apărea din proiectarea și funcționarea tehnologiilor și serviciilor digitale, precum și din activitățile proprii ale copiilor și ale părinților lor, colegilor, educatorilor sau altor persoane din mediul digital;

Conștient de faptul că trasabilitatea activităților copiilor în mediul digital îi poate expune la activități infracționale, cum ar fi solicitarea copiilor în scopuri sexuale, extorcere sexuală,

exploatare sexuală a copiilor (inclusiv exploatarea conținutului sexual explicit generat de copii), sau altfel ilegală sau activități dăunătoare, cum ar fi discriminarea, agresiunea, urmărirea și alte forme de hărțuire de către alții;

Conștient de faptul că datele cu caracter personal pot fi folosite în beneficiul, dar și în detrimentul copiilor și că în prezent înțelegerea impactului prelucrării datelor biometrice, urmărirea și supravegherea digitală, luarea de decizii automatizate și activitățile de profilare asupra bunăstării și drepturilor copiilor pe termen lung sunt încă limitate și trebuie evaluate la intervale regulate;

Constatând că dependența tot mai mare de sisteme bazate pe inteligență artificială (IA) poate aduce atât provocări, cât și oportunități și pentru ca copiii să se bucure pe deplin de drepturile omului, inclusiv drepturile lor la egalitate și nediscriminare, educație și libertatea de exprimare și la accesul la informații prin intermediul conținut de înaltă calitate și diversificat și subliniind că dezvoltarea și utilizarea AI, a roboticii și a tehnologiilor conexe nu ar trebui să limiteze în niciun fel exercitarea drepturilor omului copiilor, implicarea acestora în procesele democratice și societățile democratice care respectă diferențele și valorizează diversitatea sau împiedică dezvoltarea lor liberă;

Reamintind dreptul copiilor de a-și exprima în mod liber punctele de vedere în toate aspectele care îi afectează și de a li se acorda atenție opiniilor, în funcție de vârsta și maturitatea lor;

Subliniind importanța fundamentală a atingerii unui nivel ridicat de alfabetizare digitală a copiilor, inclusiv a competențelor media și informaționale și educația cetățenie digitale pentru a se asigura că aceștia sunt capabili să participe activ, continuu și responsabil la activitățile sociale și civice și să își dezvolte competențele necesare să se perceapă înțelept cu tehnologiile digitale, precum și cu abilitățile necesare, cum ar fi gândirea critică, creativitatea și reziliența pentru a face față riscurilor asociate;

Subliniind necesitatea ca părinții, îngrijitorii și educatorii să aibă acces la programe de alfabetizare digitală, în special în ceea ce privește protecția datelor, și să fie susținuți în responsabilitatea lor de a oferi direcții și îndrumări adecvate copiilor în exercitarea drepturilor lor în mediul digital prin creșterea părinților și înțelegerea deplină a mediului digital și importanța autonomiei copilului, capacitățile în evoluție, demnitatea și siguranța;

Îngrijorat de consecințele și impactul pandemiei Covid-19 asupra copiilor ca urmare a creșterii activităților online și a utilizării produselor și serviciilor online sau a excluziunii digitale, recunoscând totodată oportunitățile și beneficiile, precum cele prezentate de învățarea la distanță, și facilitarea contactului cu familia și prietenii;

Reiterând necesitatea unor cadre juridice solide care se aplică prelucrării datelor cu caracter personal ale copiilor, necesitatea de a asigura conformitatea și de a evalua în mod regulat eficacitatea lor generală, pentru a se asigura că principiile legalității, proporționalității, corectitudinii, limitării scopului, minimizarea datelor, precizia, limitarea stocării, securitatea, transparența, responsabilitatea, gestionarea riscurilor, confidențialitatea prin proiectare și implicit și drepturile acestora ca persoane vizate sunt respectate;

Consideră că cadrele și măsurile ar trebui să garanteze protecția eficientă a drepturilor copilului și, în acest scop, exprimă necesitatea intensificării eforturilor în acest domeniu, invitând statele membre să:

i. ratifice și să pună în aplicare Convenția 108+ pentru a oferi un cadru modern de protecție a datelor și pentru a aborda efectele semnificative ale prelucrării datelor cu caracter personal asupra copiilor și, mai larg, asupra exercitării drepturilor acestora;

ii. promoveze în mod activ Recomandarea CM / Rec (2018) 7 a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la liniile directoare pentru respectarea, protejarea și îndeplinirea drepturilor copilului în mediul digital, în rândul persoanelor fizice, autorităților publice și întreprinderilor comerciale și să ia măsuri specifice în ceea ce privește punerea în aplicare pentru a permite tuturor copiilor să își exercite pe deplin drepturile omului și libertățile fundamentale online;

iii. promoveze în mod activ Orientările privind protecția datelor copiilor într-un cadru educațional, pregătite de Comitetul Consultativ al Convenției 108 pentru a aborda provocările identificate în astfel de contexte;

iv. dezvolte și să promoveze măsuri pentru a sprijini alfabetizarea digitală critică, inițiativele de abilitare a tinerilor și abilitățile parentale; să consolideze în mod robust conștientizarea publicului și să îmbunătățească accesul la educația și cunoștințele privind cetățenia digitală, așa cum se propune în Recomandarea CM / Rec (2019) 10 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind dezvoltarea și promovarea educației digitale pentru cetățenie;

v. în contextul pandemiei Covid-19, exercitați o vigoare sporită prin punerea în aplicare a unor măsuri de siguranță și de salvagardare sporite în ceea ce privește utilizarea tehnologiei și prelucrarea datelor copiilor, în special datele legate de sănătatea unui copil și datele colectate în mediile educaționale, să reducă la minimum efectele adverse potențiale, inclusiv identificarea publică a unui copil ca transportator Covid-19, asigurând în același timp răspunderea și remediile adecvate și să ia măsuri pentru reducerea decalajului digital dintre copii pentru a se asigura că se bucură pe deplin de drepturile lor umane;

vi. să se asigure că copiii nu sunt supuși unei interferențe arbitrare sau ilegale cu drepturile lor în mediul digital, să promoveze punerea în aplicare a evaluărilor periodice ale riscurilor legate de drepturile copilului în ceea ce privește tehnologiile digitale, produsele, serviciile și politicile și să aplice siguranța ca principiu director atunci când acestea sunt adresate sau utilizate de copii;

vii. să consolideze coordonarea și cooperarea între autoritățile de protecție a datelor, instituțiile relevante, entitățile, comunitățile și alți actori, pentru a promova drepturile copiilor, inclusiv protecția datelor și confidențialitatea;

viii. coopereze cu alte state și părțile interesate relevante pentru a aborda riscurile și impactul asupra copiilor și drepturile acestora pe care le prezintă dezvoltarea și utilizarea sistemelor de IA și să ia orice măsuri suplimentare pentru a se asigura că drepturile copiilor sunt respectate și, în special, partajarea, accesul și utilizarea datelor copiilor sunt efectuate în conformitate cu interesul superior al copilului și cu capacitățile în evoluție și cu cerințele de

legalitate, proporționalitate, corectitudine, limitarea scopului, minimizarea datelor, acuratețe, limitarea stocării, securitate, transparență, responsabilitate, gestionarea riscurilor, și confidențialitate în mod implicit;

ix. să investească în cercetarea și dezvoltarea cunoaștințelor privind drepturile copilului în mediul digital și în participarea copiilor și tinerilor, ținând seama de nevoile și drepturile copiilor, în special ale celor aflați în situații deosebit de vulnerabile;

X. să profite de oportunitățile pe care tehnologiile digitale, inclusiv IA, le oferă pentru a se bucura de drepturile copilului;

xi. să promoveze și să contribuie la schimburi de expertiză și bune practici pentru consolidarea capacităților; să stabilească și să promoveze standarde, reglementări și alte măsuri practice care să permită realizarea drepturilor copiilor în mediul digital, printr-o cooperare consolidată la nivel internațional și regional.